

عنوان مقاله:

قبر حقیقی و ارتباط آن با مقابر در معماری اسلامی

محل انتشار:

کنفرانس ملی معماری، عمران، شهرسازی و افق های هنر اسلامی در بیانیه گام دوم انقلاب (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

مرتضی شجاری - استاد گروه فلسفه دانشگاه تبریز،

علی پوراحمد قلعه جوق - دانشجوی دکتری معماری اسلامی دانشگاه هنر اسلامی تبریز،

خلاصه مقاله:

مرگ به عنوان نقطه ی انتهایی حیات دنیوی انسان شناخته میشود و بدن وی پس از مرگ در مدفن یا قبری دفن خواهد شد. مقابر و بناهای آرامگاهی یکی از انواع مختلف بناها در معماری اسلامی به شمار میروند که به صورتهای متفاوت و در دوران گوناگون در تاریخ ایران چه پیش از اسلام و چه پس از آن به منصف ظهور رسیده اند. هدف این پژوهش، بررسی ارتباطات و فصول مشترک مباحث قبر حقیقی و مجازی ملاصدرا با کالبد معماری مقابری که در دوران معماری اسلامی به وجود آمده اند است و درک ابعاد عرفانی قبر، جهات پنهان طراحی و ساخت مقابر را آشکار میسازد. این مطالعه به روش توصیفی-تحلیلی با مطالعات کتابخانه ای ابتدا در رابطه با موضوع قبر و در ادامه ی آن، قبر حقیقی، قبر مجازی، چهار حیات و بعثت پس از اتمام برزخ در منابع عرفان و حکمت اسلامی صورت پذیرفته و در بخش بعدی با رجوع به منابع مرتبط معماری مقبره های در مسیر کشف ارتباط این دو مبحث گام برداشته شده است. مدفن انسان قبر مجازی وی است و قبر حقیقی انسان نیز داخل خود انسان است که صور اعمال و منشا نیات و مبدا تنعم یا تعذیب به شمار میرود. قبر مجازی انسانها خارج از خودشان است و مشابه بین همه ی آنهاست؛ اما قبر حقیقی، سایه های نورانی یا ظلمانی دریافت شده توسط نفس در دنیا است و نمونه ای ناقص از احوال رستخیز عنوان میگردد. قبر مجازی و حقیقی ارتباط مستقیمی با همدیگر ندارند، اما معمار مسلمان با استفاده از نماد و نشانه بر روی قبر مجازی با شناختی که از اعمال فرد در دنیا کسب کرده میتواند برای وی مقبره های بسازد که نشاندهنده ی احوال و حیات اخروی وی نیز هست و در این راه، گنبد، هندسه، عناصر کالبدی معماری، حضور گیاهان و همچنین تزئینات قدسی در زمره ی این نمادها و نشانه ها به عنوان ابزارهایی در دست معمار مسلمان به حساب میآیند.

کلمات کلیدی:

مقابر، قبر حقیقی، معماری مرگ، آرامگاه، معماری اسلامی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1252535>

